

Helsetalen 2026: – Reell involvering gir god pasientbehandling

AKTUELT I FORENINGEN

KOMMUNIKASJONSAVDELINGEN

Helseminister Jan Christian Vestre la frem tre store mål i årets helsetale. – Høye ambisjoner krever betydelige ressurser, sier president Anne-Karin Rime, som etterlyser hvordan dette skal følges opp i en helsetjeneste der det allerede er sterkt press på ressursene.



MEDARBEIDERLØFT: – Et medarbeiderløft handler både om å heie frem de gode lederne og stille krav til de som ikke fungerer. Det blir spennende å delta i utviklingen av konkrete tiltak for å skape en helt nødvendig endring, sier president Anne-Karin Rime.

Jan Christian Vestre la frem tre ambisiøse visjoner for 2030 i Helsetalen 2026. At fagfolk får bruke mer av tiden sin på pasienter og eldre, samt opplever tillit, mestring og eierskap, var en av disse.

– Fagfolkene er gullet vårt. Men dette må bli mer enn en festtale. Fagfolk må få eierskap til beslutninger som påvirker dem og deres arbeidshverdag. Ikke bare medvirkning: Men reell medvirkning. Vi trenger et medarbeiderløft, konstaterte han fra

talerstolen.

Helseministeren får støtte fra Legeforeningen, som lenge har jobbet for nettopp dette. Samtidig påpeker legepresidenten at dette vil kreve målrettet arbeid fra øverste hold, ute i tjenesten.

– Vestre sa selv at å lytte til fagfolkene ikke er det samme som reell medvirkning. Jeg vil si det enda enklere: Ledere og HR i sykehusene må oftere si «ja» til forslag fra medarbeidere, sier Rime.

Kulturendring, dialog og tillit

Legepresidenten påpeker at det er behov for en kulturendring i helsetjenesten.

– Vestre setter ord på hvor kritisk det er for befolkningen at den offentlige helsetjenesten fremstår som en attraktiv arbeidsplass. Han har lagt stor energi i Ventetidsløftet, og det er svært positivt at han nå er så tydelig på betydningen av de ansattes arbeidsmiljø. Dersom det legges kraft og handling i et medarbeiderløft, kan det bidra til å skape en nødvendig kulturendring. Det er for stor variasjon i ledelse i både kommuner og sykehus i dag, sier Rime, og legger til:

– Et medarbeiderløft handler både om å heie frem de gode lederne og stille krav til de som ikke fungerer. Det blir spennende å delta i utviklingen av konkrete tiltak for å skape en helt nødvendig endring.

Hun understreker at skal vi lykkes med de endringene og forbedringene av helsetjenesten som helseministeren beskriver, må ansatte og tillitsvalgte involveres på alle nivåer.

– Det krever tydelig ledelse, tillit og en kultur der fagfolk faktisk opplever å bli hørt.

Advarer mot tap-tap-situasjon

Rime advarer samtidig mot at kravene om kortere ventetider og lavere sykefravær kan bli en «tap-tap-situasjon» for sykehusene.

– Vi registrerer at helseministeren sier de ansatte ikke skal løpe beina av seg. Samtidig sier han at de skal produsere mer. Hvis arbeidsforholdene ikke bedres, vil disse kravene bare føre til økt belastning og mer sykefravær blant ansatte. Pisk og kontroll gjør vondt verre. Reell dialog og tillit er nøkkelen til suksess.

En trygg og forutsigbar helseberedskap

Vi står nå midt i den mest utfordrende sikkerhetspolitiske situasjonen siden 2. verdenskrig, og helse- og omsorgsministeren varslet at helseberedskapen skal styrkes, samt at samarbeidet med EU vil bli viktigere fremover.

Dette er i tråd med Legeforeningens anbefalinger.

– Helsetjenesten er i sin natur en beredskapsorganisasjon, men større kriser må det øves på, og det må inkludere andre aktører. Planverk for hevet beredskap må være kjent i organisasjonene, på alle nivå, sier legepresidenten.

Hun påpeker at kapasitet er et sentralt stikkord her.

– Helsetjenesten er allerede presset og underfinansiert. Tjenesten må ha kapasitet til å drive med øvelser og forbedringsarbeid, og ansatte som medvirker i øvelser i helsetjenesten må ha trygge rammer. Per i dag har ikke helsepersonell skadeforsikring som gjelder for øvelser. Slike detaljer må på plass.

Videre mener Legeforeningens at det haster å få til et samarbeid med EU.

– Vi trenger en avtale som sikrer den norske befolkningen når vi kommer i situasjoner hvor normale handelsavtaler ikke går som de skal, sier Rime.

Fastlegeordningen må fortsatt styrkes

Antallet innbyggere uten fastlege er nesten halvert siden 2023, og Vestre sitt nye mål er at i løpet av 2026 skal alle som ønsker det ha fastlege.



FORTSATT KRISE: – Vi er godt på vei, men krisen er ikke over. Vi må blant annet sørge for å rekruttere flere fastleger til distriktene, sier Hans-Christian Myklestul, leder i Allmennlegeforeningen. Foto: Legeforeningen/Thomas B. Eckhoff

Legeforeningen er glad for helseministerens oppmerksomhet på fastlegeordningen, men understreker at det fortsatt trengs konkrete tiltak.

– Vi er godt på vei, men krisen er ikke over. Vi må blant annet sørge for å rekruttere flere fastleger til distriktene. Der har det alltid vært en utfordring. Jo lenger unna de store bysentrene du kommer, desto vanskeligere er det å rekruttere allmennleger, og den private risikoen for å drive praksis er stor, sier leder i Allmennlegeforeningen, Hans-Christian Myklestul.

Han peker på at selv om rekrutteringen har bedret seg noe, er arbeidsbelastningen for mange fastleger fortsatt altfor høy.

– Mange fastleger har høyt arbeidspress og kombinerer dette med legevakt. Samtidig er det fortsatt mange innbyggere som ikke har fastlege. Vi trenger flere fastleger for å sikre en fremtidsrettet fastlegetjeneste, avslutter Myklestul.

Publisert: 9. februar 2026. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.26.02.12

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. juli 2026.